

Zin

geven

Prins Jaime
roept scholieren
op tot actie

Coöperatie Zoetermeer
helpt mensen werk
te vinden

Noord-Irak
Noodhulp in
conflictgebied

Kanker in
Ethiopië
Samen
levens
redden

DAAROM

- In Congo wonen bijna **52** miljoen jongeren onder de **25** jaar.
- Zij vormen **64%** van de bevolking.
- In Nederland is het percentage jongeren **29%** van de totale bevolking.

Waar: Het jongeren centrum van Kamuvu in de provincie Zuid-Kivu (Democratische Republiek Congo).

Wie: Djuma Ndarabu, coördinator van onze partnerorganisatie, in gesprek met jongeren van de theatergroep.

Wanneer: 23 augustus 2016. Djuma bezoekt samen met Burton Motoh (18), winnaar van de Cordaid Profielwerkstukprijs 2016, en zangeres Neda Boin jongerenprojecten.

Wat: In het jongeren centrum van Kamuvu krijgen jongeren voorlichting over

relaties, gezondheid en seksualiteit.

Hoe: Cordaid werkt in DR Congo, de Centraal Afrikaanse Republiek en Kameroen aan een groot programma voor seksuele gezondheidszorg en voorlichting voor jongeren. Cordaid wil de jongeren weerbaar en sterk maken zodat misbruik wordt voorkomen. Maandelijks bezoeken 250 jongeren tussen de 12 en 25 jaar het jongeren centrum. Daarnaast zijn 45 jongeren als vrijwilliger aan het centrum verbonden. Zij zijn een maatje voor andere

jongeren of geven voorlichting met muziek, theater en dans.

Waarom: In DR Congo is er weinig tot geen seksuele voorlichting met tienerzwangerschappen, seksueel misbruik en seksueel overdraagbare ziektes tot gevolg. 25 procent van de meisjes en 17 procent van de jongens heeft te maken gehad met seksueel geweld. Door het taboe dat daarop rust, spreekt de helft van de jongeren hier met niemand over. Deze creatieve aanpak maakt dit soort zaken bespreekbaar.

Inhoud

Nr.3 januari 2017

Ethiopië
**Samen
baarmoeder-
halskanker
aanpakken**

5
Rolf uit Geldermalsen vraagt voor zijn verjaardag geld voor Cordaid

16
Cordaid in 2016

VERDER P4 Opstokers P10 Vraag het Remco P11 Daarom geven we seksuele voorlichting P12 De ruimte P14 **Concreet: onder meer coöperatie Zoetermeer** P16 Resultaten 2016 P18 Inspiratie P20 Interview priester Sjaak de Boer P21 Gedicht P22 Noodlot in Nepal P24 **Noodhulp in Noord-Irak** P27 Omar Munie werd in Nederland ontwerper P28 **Pleidooi van prins Jaime** P30 Service P32 De spreuk van Sarah Weening

Nummer drie

Fantastische helpers

Bijzondere mensen die onder zware omstandigheden de allerarmste en kwetsbaarste mensen helpen weer op eigen benen te staan. Daar draait het om. Mensen die telkens weer voor een ander klaarstaan in tijden van conflict, honger, bij natuurrampen en soms met gevaar voor eigen leven. Mensen zoals onze noodhulpcoördinator Paul Borsboom, die in Erbil (Noord-Irak) de opvang van vluchtelingen uit het door IS belegerde Mosul regelt. En Dinesh Humagain die ons een klaslokaal in Nepal laat zien, dat na de aardbeving van 2015 weer is opgebouwd. Ook in eigen land komen we fantastische helpers tegen. Zoals de coöperatie Zoete Kruimels, waar langdurig werklozen een bedrijfje kunnen beginnen met behoud van uitkering. En tassen-

ontwerper Omar Munie, die in zijn 'Dream Factory' mensen met een droom een nieuwe kans biedt. Zulke helpers hebben we nodig. Voor een wereld waarin iedereen kansen krijgt, rechten heeft en tot haar recht kan komen. Daarom zijn we ook zo blij met uw steun aan Cordaid, Cordaid Memisa, Cordaid Kinderstem, Cordaid Mensen in Nood, Cordaid Microkrediet en Cordaid Bond zonder Naam. We hopen dat u dit blad met veel voldoening leest.

U kunt reageren via een mail naar info@cordaid.nl. U kunt ook bellen met onze servicedesk, tijdens kantooruren: 070 - 3136233. Onze medewerkers staan u graag te woord, ook voor vragen die niet met het magazine te maken hebben.

AMSTERDAMSE SCHOLIEREN LOPEN €44.590 BIJ ELKAAR

Wat een helden!
Een aantal leerlingen van het Montessori Lyceum Amsterdam haalde met een sponsorloop in totaal maar liefst € 44.590 op. De scholieren verdelen het bedrag over twee goede doelen en kozen Cordaid vanwege de hulpprojecten voor Syrische vluchtelingen.

Gedreven door de wens om vluchtelingen te steunen, gingen de scholieren langs de deuren van buurtgenoten om ze te overtuigen hun hardlooptactie te steunen. Hartsvriendinnen Emma en Pleun zitten in de 1e klas van het gymnasium en zijn apetrots op wat ze met hun school hebben bereikt. 'Alle klassen hebben erg hun best gedaan. Er waren klassen die 10 kilometer hebben gelopen, andere klassen 20 en sommige klassen wel 60 kilometer! Iedereen heeft zo veel mogelijk sponsors geprobeerd te vinden. En dat is gelukt!'

Heb jij ook een goed idee om Cordaid te steunen? Neem dan snel contact met ons op! info@cordaid.nl

Training erf- en familierecht voor 300 Afghaanse vrouwen

Afghanistan | Stel je voor: je man overlijdt onverwacht en je schoonfamilie pikt de hele erfenis in. Of: je wordt mishandeld door je echtgenoot, maar als je wilt scheiden kun je nergens terecht. Deze problemen komen in Afghanistan dagelijks voor. Veel Afghaanse vrouwen hebben weinig in te brengen. Ze mogen niet zelf beslissen over hun leven, mogen niet alleen over straat of hun mening uiten, want volgens de Afghaanse traditie zijn vrouwen ondergeschikt. Cordaid vindt het belangrijk dat vrouwen evenveel

rechten hebben als mannen. Daarom vroegen we aan 300 vrouwelijke rechters en rechtenstudenten waar ze tegenaan lopen in hun werk en waar ze meer over wilden weten. Dat leverde een duidelijk antwoord op: familierecht en erfrecht. De rechters volgden een jaar lang tien intensieve trainingssessies met speciaal voor hen ontwikkeld lesmateriaal. Om ze meer kennis bij te brengen en zo hun positie en zichtbaarheid in de samenleving

te vergroten. 'We wisten niet dat familierecht zo uitgebreid was. Dankzij deze training weten we meer over de wetten en kunnen we deze ook beter vertalen naar de praktijk', zegt één van hen.

Alle deelnemers aan de training hebben van het Hooggerechts-hof erkenning gekregen voor hun behaalde certificaat en werken nu in de familie-rechtspraak.

Succesvolle actie Stop Onnodig Sterven

Thomas en Stefan van Stuk TV tijdens hun reis door Oeganda om opnames te maken voor de actie Stop Onnodig Sterven.

Oeganda | Samen met RTL Boulevard en StukTV voerde Cordaid in november actie om de gezondheidszorg te verbeteren in grote delen van Afrika. Daar sterven mensen nog dagelijks aan ziektes die voorkomen of genezen hadden kunnen worden. Cordaid zorgt voor beter bereikbare klinieken. Met goed opgeleid medisch personeel en voldoende medicijnen.

STOP ONNODIG STERVEN ONTVANGEN SMS'JES **7 8 5 3 9** **BEDANKT VOOR UW STEUN**

FOTOGRAFIE MILAN VERMEULEN

'Het is ver van mijn bed, dit is het minste wat ik kan doen' zegt Rolf Soeten.

Een mooiere wereld als verjaardagscadeau

Hoera, 50 jaar! In plaats van cadeaus vroeg Rolf Soeten uit Geldermalsen een gift aan Cordaid Mensen in Nood. Dat leverde een mooi bedrag op: 630 euro.

'Een gift aan Cordaid voor mijn 50ste verjaardag maakt de wereld een heel klein beetje mooier', luidde de oproep van Rolf Soeten op de website geef.nl. (Een website waar je als particulier een pagina aanmaakt waarop je je goede doel en streefbedrag aangeeft). Familie, vrienden en collega's die de ICT-manager uit Geldermalsen uitnodigde voor zijn verjaardagsfeest, vroeg hij niet om cadeaus. 'Ik kan wel weer allerlei dingen voor mezelf vragen, maar dan krijg ik nog meer spullen. Dat ik deze leeftijd in goede gezondheid mag halen in dit welvarende land, vier ik liever door iets te doen voor een ander. De situatie in de wereld is er de afgelopen jaren niet beter op geworden. Er zijn zoveel minderbedeelden die moeten overleven in moeilijke gebieden. Dat is ver van mijn bed. Het minste wat ik kan

Heeft u ook iets te vieren en vraagt u in plaats van cadeaus geld voor mensen die een steuntje in de rug kunnen gebruiken? Neem dan contact op met de Cordaid-servicedesk: 070-3136233.

doen, is geld doneren. Daarom ben ik zelf ook al een behoorlijk aantal jaren donateur van Cordaid Mensen in Nood.' Mensen reageerden positief op zijn cadeauwens. Sommigen maakten 50 euro over, een mooi symbolisch bedrag. Soetens streefbedrag van 1.000 euro werd niet gehaald: de teller bleef op 630 euro steken. Nog steeds een mooi resultaat. Gasten die het ongemakkelijk vonden om met lege handen naar het verjaardagsfeest te komen, namen alsnog een fles wijn mee. 'Maar het gaat helemaal niet om cadeaus; ik vond het vooral leuk om al mijn dierbaren samen te zien.' En Soetens vrienden organiseerden een interactief spel tijdens het feest. Drie groepen streden om de eer: wie kent Rolf het beste? Nu weet iedereen hoe hij ontbijt, welke pakken hij draagt én dat hij geeft om een betere wereld. ■

Bent u donateur van Cordaid Memisa? Dan maakt u dit gezondheidsproject mede mogelijk.

Cordaid
memisa

In Ethiopie

Samen baarmoederhalskanker aanpakken

Deze vrouwen in Ethiopie komen iedere maand bijeen om te praten over wat hen bezighoudt.

FOTOGRAFIE LISA LICHTERINK

Elk jaar sterven in ontwikkelingslanden honderdduizenden vrouwen aan baarmoederhalskanker. Deze ziekte is vaak met simpele middelen te voorkomen. In Ethiopië gebeurt dat met azijn en een wattenstaafje.

Woensdagmiddag in Kolfe, een buitenwijk van Addis Abeba, Ethiopië. Zulfa Juhar (34) schuift aan bij de koffiereceremonie van haar vrouwengroep. Zoals iedere maand praten ze over alles wat hen bezighoudt: de opbrengst van de dagmarkt, de kinderen, en hun gezondheid. Vandaag gaat het ook over een vrouw uit de buurt die vreselijke pijn kreeg aan haar 'lady parts', en die door haar man werd verstoet. Terwijl de koffie wordt gebrand en in drie fases wordt uitgeschonken (wat rustig meer dan een uur kan duren) vertelt een van de bezoeksters dat deze ziekte 'baarmoederhalskanker' heet. Dat deze vorm van kanker veel voorkomt en meestal dodelijk afloopt. En dat hij simpel voorkomen kan worden, door je regelmatig te laten testen.

gezondheidsexpert Christina de Vries legt uit: 'In landen als Ethiopië komt baarmoederhalskanker 100 keer zo vaak voor als in Nederland. Doordat meisjes en vrouwen in Ethiopië vaak al

jong trouwen, raken ze eerder besmet met het HPV-virus. Dat is op zich niet zo erg – 80 procent van alle vrouwen raakt in hun leven een keer besmet – maar door ondervoeding, hiv/aids en een lage weerstand ontwikkelt het virus zich veel sneller tot kanker. Het is een belangrijke doodsoorzaak. De piek van baarmoederhalskanker ligt in Nederland bij vrouwen van 45; in Ethiopië bij vrouwen van 30, als ze nog jonge kinderen hebben. Het is een drama voor een heel gezin als een moeder overlijdt. We redden steeds meer vrouwenlevens door goede zwangerschapsbegeleiding en veilige bevallingen, maar die winst doen we teniet als we niets doen tegen baarmoederhalskanker.'

Zulfa was meteen geïnteresseerd: 'Ik was de eerste van de groep die naar de kliniek ging voor een gratis test,' zegt ze. 'Gelukkig vonden ze niets. Na mij volgden er nog veel meer vrouwen, en net als ik moedigden ze andere vrouwen aan ook te komen. Eigenlijk is iedereen er enthousiast over. Met een simpele test, en waar nodig een korte behandeling, kun je zoveel pijn voorkomen.'

Vrouwen van 30

Al bijna twee jaar werken Cordaid en de Female Cancer Foundation samen met internationale en nationale organisaties in Ethiopië aan het probleem van baarmoederhalskanker. Deze ziekte wordt in 90 procent van de gevallen veroorzaakt door het HPV-virus, dat de meeste mensen bij zich dragen en dat (onder meer) seksueel overdraagbaar is. Cordaids

'Het is een afschuwelijke ziekte,' zegt ook dokter Biniyam Sirak, een van de Ethiopische gynaecologen met wie Cordaid samenwerkt. 'Heel pijnlijk, zeker zonder medische zorg, en een taboe omdat het over een ziekte aan je intieme delen gaat. Maar we kunnen er iets aan doen. Met testen, behandelen en voorlichting.'

Eenvoudig, effectief en pijnloos

Vijf klinieken in de hoofdstad Addis Abeba en vijf in Sidama, in het zuiden van Ethiopië, testen vrouwen op baarmoederhalskanker

'Azijn maakt het voorstadium van kanker zichtbaar'

'Bij 5 á 10 procent wordt een voorstadium van kanker ontdekt'

ETHIOPIË IN CIJFERS

Bevolking:
102,4
miljoen

Taal: **Amhaars en veel andere talen**

Levensverwachting:

♂ 59,8 jaar
♀ 64,7 jaar

4.732

vrouwen sterven jaarlijks aan baarmoederhalskanker

4.890

vrouwen getest

500

vrouwen succesvol behandeld of doorverwezen

100.000

vrouwen én mannen bereikt met voorlichting

De koffiereceremonie: het moment van ontmoeting met de vrouwen uit het dorp.

met azijn en wattenstaafjes. 'Met simpel huis-, tuin en keukenazijn dat je op de baarmoedermond smeert, worden cellen in een voorstadium van kanker wit,' zegt dokter Biniyam. 'Die afwijkende cellen kunnen we dan bevriezen met vloeibare stikstof, net zoals bij een wrat.' Een supersimpele oplossing, die in één behandeling kan gebeuren. 'Uitstrijkjes maken zoals in Nederland is hier lastig, want je hebt een laboratorium nodig en kunt vrouwen niet meteen behandelen. Dan komen ze vaak niet meer terug, want ze zijn bang of ze hebben iets anders te doen of het kost te veel geld. Met azijn en stikstof is het eenvoudig, effectief en doet geen pijn.'

Bij 5 tot 10 procent van de vrouwen die voor screening naar de kliniek komen, wordt een voorstadium van kanker aangetroffen. In de eerste helft van 2016 heeft een snelle behandeling al 481 keer baarmoederhalskanker kunnen voorkomen. Dokter Biniyam: 'Je voorziet met dit soort testen in een behoefte. Vrouwen zijn bang voor deze ziekte en ze vinden het prettig dat het bekeken en behandeld wordt, dat ze

niet zo ziek worden. Want ze kennen allemaal iemand die het gehad heeft. Niemand wil zo doodgaan.'

Met de overheid

Een ziekte als baarmoederhalskanker aanpakken doe je niet alleen, maar samen met anderen. 'De Ethiopische overheid is steeds meer bezig met het bestrijden van chronische ziektes. Ze stonden open voor onze aanpak van baarmoederhalskanker. Daarom konden we meteen aanhaken', vertelt Christina. Dokter Margit Vegter van de Female Cancer Foundation gaf onze Ethiopische partners advies over het opsporen en behandelen van baarmoederhalskanker. 'Het was heel indrukwekkend,' zegt ze. 'Ik ben vaker in Afrikaanse landen geweest, maar Ethiopië heeft een bijzondere eigen cultuur. De Ethiopische verpleegkundigen die we trainten vond ik heel enthousiast in vergelijking met andere landen. Ik vond de vrouwen die we behandelden ook heel krachtig overkomen. Ze wilden graag dingen weten en leren hoe ze beter voor zichzelf op kunnen opkomen, beter voor zichzelf kunnen zorgen.'

Vrouwen wachten in het ziekenhuis voor controle.

In de kliniek voor een soort 'uitstrijkje' van azijn met stikstof.

Dokter Biniyam: 'Dankzij de hulp van Margit en van Cordaid kunnen we nu nog meer Ethiopische verloskundigen trainen. En we hebben het probleem samen met lokale organisaties met succes aangekaart bij het ministerie van gezondheid. Zo zorgen we dat de bestrijding van baarmoederhalskanker blijvend wordt opgenomen in het Ethiopische gezondheidsbeleid.'

Inenting en voorlichting

Naast het screenen werkt de overheid ook aan een proefproject met inenten van jonge meisjes tegen HPV, zoals in Nederland ook sinds een paar jaar gebeurt bij jonge meiden. En de partners van Cordaid geven voorlichting aan jongeren over hun lijf, over gezondheid, seks en relaties. 'Met theater en dans reizen voorlichters langs de dorpen in Sidama. Ze betrekken vrouwengroepen, dorpsoudsten en kerkelijke gemeenschappen. Zo verspreidt het verhaal over het voorkomen van een ernstige ziekte zich', vertelt dr. Biniyam. Margit: 'Ik heb veel voorlichtingsbijeenkomsten bijgewoond. Je ziet op een gegeven

moment het kwartje vallen: "Oh, dus dit is wat mijn buurvrouw heeft meegemaakt." Ook mannen zien nu in dat het zin heeft hun vrouw naar de dokter te laten gaan. Er worden echt taboes doorbroken.'

Meer dan een droom

De training over baarmoederhalskanker heeft de ogen van verloskundige Fozia Yemam uit het Yirgalem-ziekenhuis in Sidama geopend. 'Dit was een van de beste trainingen die ik in mijn professionele carrière heb gevolgd. Ik begrijp nu waar de ziekte – die zo veel vrouwen in mijn omgeving raakt – vandaan komt. Nu kan ik ze helpen zodat het geen ernstige gevolgen heeft. In onze gemeenschap zijn moeders de steunpilaren van de familie en als een moeder sterft valt de hele familie uit elkaar. Ik heb het al te vaak zien gebeuren. Hopelijk kunnen we baarmoederhalskanker in tien jaar voorgoed uit Ethiopië bannen.' Dokter Biniyam weet het zeker. 'Preventie en behandeling van baarmoederhalskanker in een laag-inkomensland als Ethiopië is meer dan alleen een droom. Het is haalbaar.' ■

'Taboes worden doorbroken'

Vraag het Remco

Hoe kan een Nederlandse organisatie echt het verschil maken aan de andere kant van de wereld?

Het is een mythe om te denken dat je vanuit een kantoor in Nederland iets kunt betekenen in landen als Zuid-Soedan of Afghanistan. Dat is niet alleen onmogelijk, het is een aanmatigende gedachte. Cordaid is veel meer dan een hoofdkantoor in Den Haag. Wij bestaan bij de gratie van honderden lokale gezondheidswerkers, onderwijzers, noodhulpverleners en gemeenschapswerkers die hun nek uitsteken. Zij gaan tot het gaatje in dorpen, steden en uithoeken waar de meeste buitenlanders niet komen. Zelfs niet in gepantserde voertuigen. Hun werk ondersteunen we en maken we mogelijk.

Dat doen we al decennia. We hebben een eigen geschiedenis in de landen waar we werken. Oost-Congo kennen we als onze broekzak. In Burundi werken we al sinds begin jaren '90 aan betere gezondheidszorg. Hetzelfde geldt voor

Afghanistan en de Centraal-Afrikaanse republiek. We hebben een lange adem. Laat het geweld op en neemt de veiligheid af, dan trekken wij de stekker niet uit onze programma's. Integendeel. Juist dan gaan we kijken wie wat het hardste nodig heeft. We slaan de handen ineen met onze lokale partners en met donateurs zoals u, om te kunnen blijven werken aan goede gezondheidszorg, onderwijs, werk en rampenparaatheid voor iedereen.

Een kapotgeschoten kliniek, school of rechtbank heropbouwen in conflictgebied, is één ding. Zorgen voor opgeleid personeel is moeilijker. Zorgen dat de zwaksten hun weg vinden naar artsen en klaslokalen en hun recht kunnen halen bij de rechter, is het moeilijkste. Juist daarom werken we met die lokale organisaties, zij kennen de normen en waarden ter plaatse en weten het beste hoe ze mensen kunnen ondersteunen en stimuleren.

Cordaid maakt deel uit van het wereldwijde Caritas netwerk: een samenwerkingsverband van 160 katholieke organisaties die in bijna elk land ter wereld actief zijn. Zo kunnen we tot in de verste uithoeken actief zijn.

Dat werk van lange adem maakt wel degelijk verschil. Eén van mijn eerste reizen voor Cordaid, eind jaren '90, ging naar Amchilga, een dorpje in Noord-Kameroen op de grens met Nigeria. Er stond een kliniek die we hadden helpen bouwen en bemensen. De kliniek staat er nog steeds ondanks dat de terroristen van Boko Haram hier heersen en je er als buitenstaander amper nog kunt komen. Ik weet dat de zusters daar nog steeds mensenlevens redden en overuren draaien. Oorlog of niet. ■

? Ook een vraag aan Cordaid? Stel hem aan Remco van der Veen, Manager Programma's, via redactie@cordaid.nl

5 REDENEN

Goede voorlichting krijgen over seks, relaties en gezondheid is belangrijk als je jong bent. Het zorgt ervoor dat jongeren hun eigen keuzes kunnen maken. In Nederland krijg je seksuele voorlichting van je ouders en op school, maar in de Democratische Republiek Congo is dat anders. Gezondheidsexpert Christina de Vries geeft vijf redenen waarom seksuele voorlichting daar zo belangrijk is.

Dáárom geven wij seksuele voorlichting

1 Taboes en mythes

In Congo zijn relaties en seks niet echt een onderwerp waar je als kind met je ouders over praat. Ook een vriend of vriendin hebben vóór je trouwt is taboe, en meisjes die ongewenst zwanger raken kunnen zelfs worden verstoet. Ongesteld zijn is lastig omdat er vaak geen toiletten zijn op school, en meiden zich bekeken voelen; veel van hen missen daardoor lessen. Voorlichting over seks op school is beperkt. Je moet afgaan op wat je vrienden je vertellen. Er gaan allerlei mythes rond: bijvoorbeeld dat je geen hiv/aids kan krijgen van seks met een blanke vrouw. In jongerencentra spreken jongerenvoorlichters met hun leeftijdgenoten. Daar kunnen ze vrijuit vragen stellen en horen hoe het echt zit.

2 SOA's

Seksueel overdraagbare aandoeningen zoals hiv/aids komen in sommige Afrikaanse landen veel voor. Het is belangrijk dat jongeren weten wat SOA's zijn,

hoe je ze oploopt en wat je moet doen om ziek worden te voorkomen. Cordaid-partners zenden radioprogramma's uit met informatie en er is ook een hulplijn waarnaar je kunt bellen of sms'en als je ergens mee zit.

3 Jeugd vriendelijk

Wil je een dokter bezoeken omdat je advies nodig hebt of je wilt laten testen? Dan kun je in Nederland naar je huisarts, het ziekenhuis of de GGD. In Congo kunnen jongeren dat niet. Omdat het ver weg is, te duur en ze bang zijn dat dokters het doorvertellen aan hun ouders. De meeste voorlichting in ziekenhuizen is gericht op getrouwde volwassenen – want seks voor het huwelijk mag niet. Juist door jongeren te bereiken met voorlichting en medische zorg kunnen we tienerzwangerschappen, ziektes, misbruik en veel onzekerheid voorkomen. Zo geven we jongeren een kans om zelf verantwoordelijkheid te nemen.

4 Gezinsplanning

Veel vrouwen in Congo worden elk jaar zwanger,

en niet per se omdat ze dat graag willen. Een groot gezin onderhouden is zwaar als je weinig inkomen hebt. Door met jonge vrouwen (en mannen) te praten over hoe ze het beste zwangerschappen kunnen plannen, worden ze minder vaak zwanger en kunnen ze zich richten op een toekomst voor hun gezin.

5 Eigen keus

Iedereen heeft het recht om te beslissen wat er gebeurt met zijn of haar eigen lijf. Niemand mag tegen zijn of haar zin gedwongen worden iets te doen wat hij niet wil. Maar in Congo is er veel geweld tegen vrouwen, en meisjes moeten vaak trouwen op jonge leeftijd zodat ze hun school niet kunnen afmaken. Wij vinden het belangrijk dat zowel meisjes als jongens de kans krijgen om hun eigen keuzes te maken. Niet alleen waar het gaat om seks, maar ook op het gebied van relaties, trouwen en persoonlijke vrijheid. Door onze voorlichting leren jongeren beter met elkaar om te gaan en elkaars rechten en integriteit te respecteren. ■

Dit onderwijs-
project wordt mede
mogelijk gemaakt
met donaties aan

Cordaid
kinderstem

De ruimte

SANUTAR, NEPAL
Cordaid-collega Dinesh Humagain vertelt de vierde en vijfde klas van Rastriya Secondary School dat een goede opleiding heel belangrijk is voor hun toekomst.

Favoriete meubelstuk: 'Mijn favoriete onderdelen van dit klaslokaal zijn het hout en het tapijt, maar die zie je nu niet, want voor lessen zoals deze gaan de bankjes aan de kant en zitten we gezellig bij elkaar. Lekker knus! Zo kunnen de kinderen zich beter concentreren. Ik hou ook van de grote ramen. Als we die openzetten, hebben we heerlijk frisse lucht.'

Het uitzicht: 'Aan de noordkant zie je de bergen, dicht begroeid met bossen. Aan de zuidkant ligt de Bhainse-rivier. De schade aan gebouwen van de aardbeving in 2015 is nog goed zichtbaar. Maar je ziet uit het raam ook een gloednieuw schoolgebouw, dat net af is. Het zit vol met leerlingen uit de hogere klassen.'

Tevreden over: 'De steun die we van Cordaid krijgen, die is hier namelijk hard nodig. In deze arme regio geven sommige ouders hun kinderen mee aan mensenhandelaren, die hen goed betaald werk beloven. Maar van die mooie beloftes komt vaak weinig terecht. De kinderen worden uitgebuit en misbruikt. We leren ze dat een goede opleiding heel belangrijk is voor hun toekomst. Cordaid Kinderstem redt kinderen, brengt families weer bij elkaar en geeft ze les en ondersteuning.'

Wat neemt u mee bij brand: 'Bij brand nemen we onze boeken en schriften mee. En ook onze pennen en lesmaterialen.'

Gekocht bij Ikea: 'IKEA? Die heb je hier niet. De tafels en schoolbankjes die we nu even aan de kant hebben geschoven, krijgen we van het districts bureau voor onderwijs. Gemaakt in een lokale meubelfabriek.' ■

Met frisse moed terug op de arbeidsmarkt

Nederland | Coöperatie Zoete Kruiden helpt uitkeringsgerechtigden om hun weg naar de arbeidsmarkt te vinden. De sociale coöperatie biedt sinds juli 2016 talentvolle mensen de mogelijkheid zich te ontwikkelen in hun werkgebied en zich te presenteren als ondernemer.

Lennart Noppe, grafisch ontwerper bij Zoete Kruiden: 'Dankzij de goede samenwerking met de gemeente Zoetermeer en Cordaid zijn mensen, die soms meer dan drie jaar een bijstandsuitkering hebben, weer aan het werk. En behalve dat ze weer zelf voor een inkomen zorgen, zijn ze vooral ook bezig met waar ze goed in zijn en waar ze blij van worden.'

Sinds de oprichting zijn er volgens Noppe al een paar mooie succesverhalen te vertellen. 'Vooral de catering loopt erg goed. Een opdrachtgever was zo enthousiast dat daar meteen weer nieuwe opdrachten uitvloeiden. Zo kunnen we ons werk laten zien aan mensen en dat levert weer nieuw werk op.'

Staatssecretaris Jetta Klijnsma van Sociale Zaken en Werkgelegenheid op bezoek bij Zoete Kruiden tijdens een open dag.

Help startende coöperaties mede mogelijk maken met uw gift aan

Cordaid
bond zonder naam

Als donateur van Cordaid Kinderstem hebt u dit project mede mogelijk gemaakt

Cordaid
kinderstem

Deze mobiele school houdt kinderen van de straat.

School op wielen helpt Ethiopische kinderen aan een toekomst

Ethiopië | Door armoede belanden kinderen in Ethiopië soms op straat. Medewerkers van onze partner bouwen een vertrouwensrelatie op met deze kwetsbare kinderen en door middel van een school op wielen worden ze weer nieuwsgierig gemaakt om te leren en naar school terug te gaan. Zo geeft Cordaid straatkinderen een nieuwe toekomst.

Dankzij de 'mobiele school' zijn er dit jaar al 84 kinderen van straat gehaald in de stad Hossana en nog eens 137 in de hoofdstad Addis Abeba. Zij mogen slapen in

één van de twee opvangcentra, krijgen medische zorg en les om op eigen benen te staan. Eén van die kinderen leert nu voor kapster maar heeft drie jaar lang op straat gewoond. 'Ik schoor mijn haar af, trok jongenskleren aan en droeg een grote overjas', vertelt ze. 'Zo zou niemand zien dat ik eigenlijk een meisje was en kon ik mezelf beter beschermen.'

Cordaid heeft dit project drie jaar lang gesteund. Vier op de vijf geholpen kinderen kunnen weer naar school.

Hulp aan slachtoffers orkaan Matthew

Haïti | Zes jaar na de vernietigende aardbeving was het weer raak in Haïti: orkaan Matthew raasde op 4 oktober 2016 over het land. Meer dan duizend mensen kwamen om, tienduizenden huizen werden verwoest en meer dan 2 miljoen mensen waren afhankelijk van noodhulp.

Martine Haentjens werkt ter plekke voor Cordaid: 'Orkaan Matthew heeft sommige delen van het land zo hard geraakt, dat veel mensen hebben geschuild in lege grafkamers. In sommige dorpen heeft geen huis nog een dak.' Door overstromingen en verwoeste drinkwatervoorzieningen stak cholera de kop op. Om een epidemie te voorkomen was schoon

Positief nieuws is dat de **6.000** cycloon- en aardbevingsbestendige huizen die Cordaid na de aardbeving van 2010 heeft gebouwd, orkaan Matthew goed hebben doorstaan. Onze aanpak werkt dus. Deze huizen kosten niet eens veel meer dan de traditionele huizen waarvan er zoveel zijn verwoest.

Ook positief en hartverwarmend waren de reacties op onze oproep om Haïti te steunen: in amper twee weken tijd is er **170.000** euro bijeengebracht. Dank voor uw massale steun!

drinkwater van levensbelang. Veel akkers waren weggespoeld en vee verdronk. In sommige departementen lag de voedselproductie daarom zo goed als stil. Verwoesting van vegetatie leidt bovendien tot meer landerosie, wat de droogte - die er al was door El Niño - alleen maar verergert.

Cordaid sprong snel in de bres:

- met het uitdelen van waterzuiveringstabletten, dekens, zeep en andere toiletartikelen,
- het leveren van zaaizaad en werktuigen voor boeren en vissers, zodat ze snel weer aan de slag konden,
- met werken aan noodonderdak.

Een medewerker van Luxaflex hangt horren voor de ramen van een kraamkliniek in Malawi.

Horren voor de kraamkliniek

Malawi | Cordaid Memisa en Luxaflex werken samen in Malawi om onderwijs voor kinderen mogelijk te maken en malaria te voorkomen. Zo plaatst Luxaflex er bijvoorbeeld horren tegen de malariamug in kraamklinieken. Silvia Jagtenberg van Luxaflex reisde af naar Malawi en zag het succes van de horren met eigen ogen: 'Malaria is nog steeds een ernstige ziekte. Dankzij de horren kunnen pasgeborenen en moeders in ieder geval tijdens hun verblijf in de klinieken niet gestoken worden.'

CORDAID IN 2016

Van oorlog tot orkaan, van aardbeving tot betere gezondheidszorg; Cordaid zette zich in 2016 op veel verschillende terreinen in om mensen die dat nodig hebben te helpen. Met uw hulp.

Orkaan Matthew, Haïti

Op 4 oktober raasde orkaan Matthew over Haïti. Dat kostte honderden mensen het leven en veroorzaakte heel veel schade. Daken zijn van huizen geblazen, andere huizen zijn verwoest en overstromingen en modderstromen hebben een spoor van vernieling achtergelaten.

Via de oproep van Cordaid werd in amper twee weken tijd **170.000** euro bijeengebracht. (zie ook het artikel op pagina 15)

TV-actie Stop Onnodig Sterven

De sms-actie met RTL Boulevard en StukTV voor de verbetering van de gezondheidszorg in Afrika in november 2016 leverde 78.539 sms'jes en 400 online donaties op, samen goed voor 200.000 euro! En met het bedankt-filmpje bereikten we nog eens 20.126 volgers op Facebook.

Gezonder Zimbabwe

Cordaid rondde begin 2016 een succesvol en groot project in Zimbabwe af. In 2011 was er nauwelijks gezondheidszorg meer in Zimbabwe. Door de opzet van een meerjarig programma door middel van resultaatgericht financieren, werden artsen en verpleegkundigen opgeleid en is geïnvesteerd in goede apparatuur. Het belangrijkste doel is sterfte onder moeders en kinderen te voorkomen en kwalitatief goede gezondheidszorg voor iedereen beschikbaar te maken.

3,2 miljoen mensen bereikt in 1.500 ziekenhuizen. 30.000 vrouwen kregen gezondheidszorg op het gebied van seksualiteit en voortplanting.

15% meer vrouwen (18.000 in totaal) bevielen in een ziekenhuis of onder begeleiding van een opgeleide vroedvrouw.

Naar school in Malawi

In Malawi haakt 45% van de kinderen voortijdig af op school, vooral meisjes die ook nog eens thuis worden gehouden om te helpen in het huishouden, op het platteland, of om te trouwen. Cordaid zorgt dat meer kinderen naar school gaan, op school blijven en dat ze beter onderwijs krijgen.

In 2016 kregen **34.000** kinderen op **30** scholen onderwijs. Het aantal schoolgaande kinderen steeg de afgelopen 2 jaar met maar liefst **6.000** kinderen.

In totaal helpen wij **90.000** mensen in Ethiopië. Er is **2.982.000** liter water en **353.580** kilo mais uitgedeeld, **4.340** kinderen hebben bijvoeding gekregen, **1.342** mensen zijn geholpen met medicijnen.

1101 donateurs steunen dit werk met een extra machtiging (totale bijdrage € 54.899)

Hulp aan vluchtelingen

Meer dan 5 jaar oorlog in Syrië zorgt voor voortdurende angst onder 13 miljoen mensen, van wie 6 miljoen kinderen. Miljoenen Syriërs zijn gevlucht naar Turkije, Libanon en Jordanië. In februari 2016 vroegen we donateurs om een machtiging voor 3 maanden om de vluchtelingen de winter door te helpen.

Syrië: **3.583** mensen gaven samen een bedrag van **164.918** euro voor drie maanden voedsel. Met dit geld financierde Cordaid in Aleppo een gaarkeuken waar zo'n **6.300** warme maaltijden per dag worden bereid.

Libanon: In Libanon kregen 6.720 Syrische vluchtelingen winterhulp, waaronder dekens, beddengoed, matrassen en hygiënapknetten. Nog eens meer dan 12.000 vluchtelingen kregen vouchers om zelf spullen of voedsel te kopen.

Nieuwe donateurs in 2016. In 2016 doneerden **35.811** mensen voor het eerst aan Cordaid.

Ongeveer **1.000** mensen bezochten in 2016 een van de Cordaid bijeenkomsten.

Droogte in Ethiopië

Door aanhoudende droogte in grote delen van Afrika zijn de oogsten mislukt en is er veel vee gestorven. Alleen al in Ethiopië dreigt er een hongersnood voor 10 miljoen mensen. Cordaid verleent noodhulp in deze urgente situatie.

Cordaid verbindt en inspireert

In 2016 organiseerden we verschillende evenementen waar we verbinding zochten met donateurs, scholieren, ondernemers en andere geïnteresseerden. Door leerzame en inspirerende bijeenkomsten, workshops en presentaties verbinden we mensen die eenzelfde doel voor ogen hebben: een wereld waarin ieder mens meetelt.

TV uitzending Bestemming Ethiopië

In een aflevering van dit RTL 4-programma in oktober 2016 bezocht Caroline Tensen een Cordaid-project in één van de droogste gebieden van Ethiopië.

Cordaid wordt sinds 1996 door de Nationale Postcode Loterij gesteund. Sinds de start van de samenwerking heeft Cordaid van de loterij **€ 61,2** miljoen ontvangen voor haar activiteiten.

Sociale ondernemingen in Nederland

In Den Bosch ondersteunden we de oprichting van de coöperatie Copernikkel. Bewoners van de wijk Ieren hier via activiteiten van elkaar, ze maken elkaar sterker en verdienen geld. In november 2016 werd de coöperatie **Ik Wil** in Eindhoven opgericht die uit Nederlanders en Syriërs bestaat.

In 2016 hadden wij **26** coöperaties in **17** gemeentes in Nederland.

voor meer informatie ga naar: www.cordaid.nl/cordaidin2016

Bestel het 'omarmbandje' van de Dream Factory

Dream Factory maakt luxe armbandjes van de reddingsvesten die Syrische vluchtelingen achterlaten op de Griekse stranden. De armbandjes zijn € 25 per stuk en daarvan gaat € 5 naar projecten van Cordaid. Wie een 'omarmbandje' draagt, laat zien dat hij voorstander is van diversiteit en bereid is om vluchtelingen te steunen.

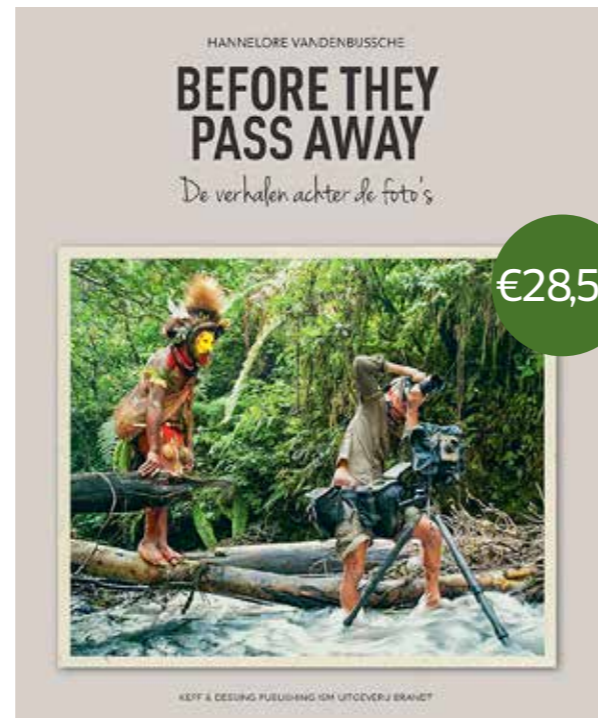
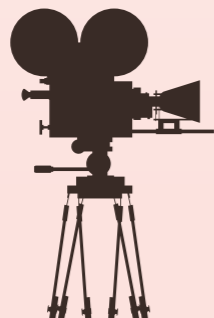
Wilt u Cordaid en de Syrische vluchtelingen steunen? Bestel dan nu het omarmbandje. Maak € 25 over op IBAN: NL 64 INGB 00 0443 2932 met een duidelijke vermelding van uw volledige naam en adresgegevens en 'omarmbandje'. U krijgt het armbandje dan thuisgestuurd.

Meer weten over de ontwerper van het armbandje Omar Munie? Blader dan door naar pagina 27.

MOVIES THAT MATTER

Movies that Matter gelooft in de kracht van cinema om onverschilligheid te bestrijden. Ieder voorjaar vindt in Den Haag het Movies that Matter Festival plaats, in 2017 is dat van vrijdag 24 maart t/m zaterdag 1 april. Movies that Matter On Tour biedt daarnaast maandelijks film en debat in zo'n achttien Nederlandse steden.

Kijk voor meer informatie en het programma op de website Moviesthatmatter.nl

Verhalen achter de foto's

Het is een van de meest tot de verbeelding sprekende boeken van het afgelopen decennium: Jimmy Nelsons fotoproject, Before They Pass Away. Een boek dat op unieke wijze bijzondere stammen heeft vastgelegd. Fotograaf Hannelore Vandenbussche reisde samen met Jimmy Nelson drie jaar lang naar de verste uithoeken van onze planeet, op zoek naar de allerlaatste stammen. Zij vertelt nu in een eigen boek haar persoonlijke verhaal achter de foto's.

'Change will not come if we wait for some other person or some other time. We are the ones we've been waiting for. We are the change that we seek.'

Barack Obama

Laat je inspireren tijdens een Cordaid evenement

Door leerzame maar vooral ook gezellige evenementen te organiseren, brengt Cordaid mensen bij elkaar. Vorig jaar waren we samen met onze donateurs, sociale ondernemers, scholieren en andere geïnteresseerden onder meer te vinden in de Verkadefabriek in Den Bosch en het Museon in Den Haag. Met workshops, informatiemarkten, muziek, presentaties en lekker eten

legt Cordaid de verbinding tussen mensen die eenzelfde doel voor ogen hebben: een wereld waarin ieder mens meetelt.

Wilt u ook graag een keer een Cordaid evenement bijwonen? Houd dan onze website www.cordaid.nl in de gaten voor informatie over de komende bijeenkomsten.

Good Food Book #3

Vijftig topkoks en foodies werkten belangeloos mee aan het derde kookboek in deze serie. Van de opbrengst van elk Good Food Book krijgen veertig kinderen in Malawi een voedzame maaltijd op school. Dus heb je zin om eggs benedict van Martijn Krabbé, pizza mozzarella van Ron Blaauw of zeebaars met sinaasappel-saffraanboter van Yvette van Boven te maken én een goed doel te steunen? Koop dan Good Food Book #3.

1 Leden van de sociale ondernemingen dragen bij door heerlijke hapjes uit allerlei windstreken te verzorgen.

2 Tijdens de informatiemarkt hoort u van alles over onze projecten wereldwijd.

3 De evenementen van Cordaid bieden voor alle deelnemers een afwisselend programma. Van masterclasses voor jongeren tot interactieve workshops voor iedereen.

4 Aan de ronde tafel vinden enerverende gesprekken plaats in de stijl van de bekende talkshow De Wereld Draait Door.

Sjaak de Boer
Raad van Toezicht, Cordaid

'Zin geven begint bij jezelf'

'Toen ik werd gevraagd voor de Raad van Toezicht, twijfelde ik geen moment.' Aan het woord is priester Sjaak de Boer, sinds twee jaar nauw betrokken bij Cordaid. 'Cordaid is het erfgoed van verschillende katholieke organisaties. Ik zie in deze organisatie de passie voor rechtvaardigheid en het gevoel van gedeelde verantwoordelijkheid voor elkaars geluk.'

Uit zijn jarenlange ervaring als missionaris, eerst in Kenia en later in de sloppenwijken van Rio de Janeiro, weet priester Sjaak de Boer hoe het is om met 'enorme contrasten in de maatschappij' om te gaan. Nu, als pastor van de internationale katholieke kerk in Den Haag, zet hij zich nog altijd in voor armen, daklozen en vluchtelingen.

Een bloeiende kerkgemeenschap met zeker 1.000 parochianen die elke zondag de mis bijwonen. Hoe doet u dat, in een land waar ontkerkelijkheid meer regel dan uitzondering is?

'Als ik aan de deur van de kerk mensen begroet, ben ik net zolang bezig als met de mis zelf. Hoe meer je mensen betreft bij allerlei taken, functies en groepen, hoe meer ze merken dat het hún kerk is. Ze moeten voelen dat er een familie, een gemeenschap is. Ze komen hier niet alleen om te bidden, maar ook om hun verhaal te delen met anderen.'

Verdieping en verbinding zijn dus de 'geheimen'?

'Mensen hebben behoefte aan zingeving en spiritualiteit. Ook in de niet-kerkelijke kringen waar ik kom, ontstaat altijd een gesprek over dat onderwerp. Mensen zoeken naar authenticiteit, naar een verhaal dat raakt. Paus Franciscus pakt dat uitstekend op. Als je ziet hoe hij als tachtigjarige op een moderne en open manier mensen terug weet te brengen tot de essentie. Of je dat nu doet als gelovig of niet-gelovig mens, we ontmoeten elkaar in het doen van goed.'

Hoe vertaalt die gedachtegang zich naar Cordaid?

'Ik had het voorrecht met Cordaid directeur Kees Zevenbergen naar Rome te gaan. We bespraken de vraag: hoe kan Cordaid dichter bij haar donateurs staan? Ik stelde voor om bijvoorbeeld één ochtend per week een Open Huis te houden, waar mensen ook welkom zijn om mee te eten. Ik heb gezien wat een verschil het maakt als je bijvoorbeeld vluchtelingen aan tafel hebt. Niet alleen "doen voor", maar ook "doen met". Donateurs zijn naast gevers ook steeds meer ontvangers: ze willen zelf betrokken worden bij de projecten die Cordaid ondersteunt, zelf zingeving en verbondenheid halen uit goed doen.'

Wat zou u willen meegeven aan donateurs van de fondsen van Cordaid?

'Dat het geld dat zij geven terecht komt op de plekken waar dat het hardste nodig is. Dat er heel zorgvuldig met hun donaties wordt omgegaan. Wie wil zien waar hij het voor doet: zoek contact met Cordaid, volg onze projecten en resultaten, doe mee en laat u inspireren! Zin geven begint bij jezelf.' ■

Plek

*Alles wat ik zoek
is een plek om te bestaan
een huis om in te wonen
een weg om langs te gaan
een wei, een plein, een tuin, een tent
ik zoek vooral een stem die zegt:
goed dat je er bent.*

*Die stem is mijn bestemming
die woorden zijn mijn doel
achter mijn beklemming
leeft een diep gevoel
een ongehoord verlangen
dat zachtjes naar me wenkt
en fluistert:
laat je niet zo leiden
door wat een ander van je denkt.*

*Dus ik hoef niet aan te komen
met wat ik kan en wat ik doe
ik hoef niet uit te leggen
man, ik ben zo moe
niet reserveren, niet beleggen
geld speelt geen rol
en niemand zal er zeggen:
sorry, het is vol.*

*Dat is wat ik zoek
een plek om te bestaan
een huis om in te wonen
een weg om langs te gaan
een wei, een plein, een tuin, een tent
ik zoek vooral een stem die zegt:
goed dat je er bent.*

Kees van der Zwaard
www.keesvanderzwaard.nl

HULPVERLENER EN SLACHTOFFER TEGELIJK

Noodlot in Nepal

De koffertjes van humanitaire hulpverleners staan altijd klaar voor vertrek naar een rampgebied ergens ver weg. Maar wat als het noodlot toeslaat in je eigen land? Noodhulpcoördinator Milan Mukhia ging voor Cordaid aan de slag in zijn eigen land, Nepal, na de grote aardbeving van april 2016. Suppa Tamang, een blinde boer uit een klein bergdorp, werd zijn vriend.

Milan (50)

Op de dag van de mega-aardbeving was ik in de Filipijnen, waar ik noodhulp gaf aan slachtoffers van een andere ramp. Terwijl ik mensen aan het helpen was, kon ik mijn eigen familie in het rampgebied niet bereiken. Zenuwslopend. Door de chaos in het luchtverkeer duurde het een week voor ik bij mijn gezin was.

De eerste maand sliepen we in een tent omdat ons huis onveilig was. Natuurlijk was ik bezig met mijn gezin. Maar ik wilde meer doen. Wat ik als noodhulpverlener had geleerd in andere gebieden wilde ik nu toepassen in mijn eigen land. Daarom heb ik me aangesloten bij het noodhulpteam van Cordaid, dat al snel na de ramp ter plekke was. Doden tussen de brokstukken en in rivieren, hele dorpen in puin... Ik heb het allemaal gezien.

Met andere teamleden was ik in het district Rasuwa op zoek naar slachtoffers, toen er een tweede grote aardschok was. We stonden op een paar duizend meter hoogte, alles rommelde en beefde. Plots zag ik de grote berg bij het dorp Dunche voor mijn ogen verdwijnen. Veel families zijn uit de bergen gevlucht naar de dalen. Ze wonen er in opvangkampen waar wij psychosociale zorg verlenen aan kinderen. Voor hun ouders - meestal boeren die hun huis, land en vee verloren hebben door de ramp - organiseren we trainingen zodat ze makkelijker aan nieuw werk kunnen komen. Eén van de mensen die ik beter leerde kennen in een van de opvangkampen is Suppa Tamang, een blinde boer. Zijn levenslust is zo aanstekelijk. Iedereen om hem heen krijgt energie van hem. Ik ook.'

Suppa (55)

Ik kom uit Haku, een piepklein bergdorp. Toen ik twee was, kwam ik onder de hoeven van een kalfje terecht. Hierdoor ben ik blind geworden. Toch kon ik mijn land bewerken en zorgen voor mijn gezin en voor mijn vee. Mijn gezin hielp me en mijn scherpe gehoor deed de rest. Maar de aardbeving van 25 april 2015 veranderde alles. Ons huis stortte in en onze dieren kwamen om. Het heeft niet veel gescheeld of ik was zelf ook dood. In de chaos is mijn gezin eerder gered dan ik. Het duurde tien dagen voor ik per helikopter uit het puin van ons dorp werd weggevoerd en uiteindelijk in een opvangkamp terecht kwam, bij de rest van mijn gezin. Hier in het kamp is de radio mijn beste vriend. Gelukkig heeft Milan me er een gegeven, want de mijne was verdwenen tussen het puin. Ik luister vooral naar het nieuws, niet alleen over Nepal, ook over Syrië, waar mensen het nog slechter hebben dan wij. Wat ik hoor vertel ik door. "Dankzij jou weten we wat er speelt in

de wereld", hoor ik mensen in het kamp vaak zeggen. En Milan zegt dat hij het nieuws liever van mij hoort dan via zijn mobiel.

Milan is een goeie kerel. Soms maak ik me zorgen om hem. Laatst klonk hij wat ziekjes. Hij had last van de griep, zei hij. Dat had ik natuurlijk al dagen eerder in zijn stem gehoord. Hij spoort me ook aan om mee praten over het reilen en zeilen van het kamp. Maar dat doe ik al uit mezelf. Ik ben een geboren prater. Via Cordaid konden mijn vrouw en ik een training volgen voor startende ondernemers. Samen hebben we nu een klein winkeltje in het kamp. We hebben van alles, maar frisdrank verkoopt het beste. De zaken gaan steeds beter, ook omdat meer en meer jongeren werk vinden en meer te besteden hebben. Wat een opluchting om je eigen centen weer te kunnen verdienen. Echt een droom die uitkomt. Maar de grootste droom is om terug te gaan naar Haku. Al zit dat er voorlopig nog niet in.'

De ramp in Nepal

Twee aardbevingen op 25 april en 12 mei 2015 in Nepal:

10.000
doden

40.000
gewonden

3 miljoen
mensen ontheemd

750.000
huizen verwoest

Wat Cordaid deed na de aardbeving:

1.726
bouwpakketten voor
noodwoningen

863
huizen hersteld

550
aardbevingsbestendige
huizen gebouwd

123
timmerlieden en
bouwvakkers getraind

27
drinkwatersystemen
hersteld

20
drinkwatertanks
in scholen

Een van de vluchtelingenkampen voor ontheemden in Irak.

PAUL BORSBOOM, NOODHULPCOÖRDINATOR IN DE BUURT VAN MOSUL, NOORD-IRAK

‘Daar stonden ze dan, op de vlucht voor IS, met pech langs de weg’

Terwijl de troepen oprukken naar Mosul, biedt Cordaid noodhulp aan zo'n 2.000 ontheemde families die de stad zijn ontvlucht. Noodhulpcoördinator Paul Borsboom: ‘De grote wervelwind van de oorlog raast door dit gebied.’

Wat merk je zelf van de slag om Mosul? ‘Wat er in Mosul zelf gebeurt, weten we nu niet. Cordaid springt in op plaatsen waar

de internationale hulpverlening tekortschiet. Dat is in zwaar getroffen gebied buiten Mosul, waar de strijdkrachten oprukken. Mijn Iraakse collega-hulpverleners staan constant in radioverbinding met ze, anders kun je hier niet rondrijden. Onderweg zie je de vechtmachines. Ze rusten even uit, eten wat, maken een praatje met je en gaan weer verder. Maar iedereen is gespannen. Bij één checkpoint schoot een soldaat in de lucht. Hij wilde indruk maken op de vrouwen bij ons in de auto. Uit een ambulance die vast zat in het verkeer hing een man die zijn AK47 leeg schoot. Tja, dan maken voertuigen wel plaats. En overal om je heen zie je en ruik je de zwarte roetwolken van oliebronnen die IS soms al maanden geleden in brand heeft gestoken.’

Mosul

- Tweede grootste stad van Irak
- In juni 2014 ingenomen door IS
- Er wonen naar schatting nog 1,4 miljoen mensen
- De VN verwacht dat meer dan een miljoen mensen de stad zullen proberen te ontvluchten (worst case scenario)

Noodhulpcoördinator Paul Borsboom

spullen, waar ze soms bij de distributie om vechten. Maar de voedselhulp komt niet op gang – iedereen leeft van het eten dat bewoners uit de buurt komen brengen. Dat is niet genoeg. Ze hebben pannen, maar niets om erin te doen en geen brandstof om op te koken. Hemel-tergend. We zoeken nu geld om daar iets aan te doen.

Onderweg kwamen we nog gestrande Arabische families tegen, uit Hawiya, waar ook tegen IS wordt gevochten. Hun verhaal: 17 uur lopen, dan twee dagen rijden met de bus. In het donker zag de chauffeur een gebombardeerd bruggetje over het hoofd. Daar stonden ze dan, op de vlucht voor IS, met pech langs de weg. En al die tijd niks gegeten en amper gedronken. We hebben ze het water en voedsel gegeven dat we bij ons hadden. Gelukkig konden ze iets later verder rijden naar het kamp in Jad'ah.’

Cordaid is vooral bezig met hulp buiten de kampen, in een aantal bevrijde dorpen. Waarom?

‘Omdat andere internationale hulpver-

Er zijn een paar tentenkampen om de vluchtelingen op te vangen. Hoe is het daar?

‘Bij de landingsbaan van Qayyara bouwen lokale aannemers in opdracht van het Iraakse ministerie van vluchtelingen zaken een kamp waar twintigduizend tenten moeten komen. Bij Jad'ah is er een kleiner kamp waar al ontheemde families zitten. Je schrikt ervan hoe leeg de tenten zijn waar de gezinnen in zitten. Op de vlucht uit voorsteden en dorpen rond Mosul hebben ze amper de tijd gehad om spullen mee te nemen. Er zijn toiletten, mensen hebben wat kook-

Deze watertruck voorziet een dorp van schoon drinkwater.

ganisaties daar nauwelijks iets doen. Daar vallen de grote gaten. En dat zijn de plekken waar vluchtelingen het eerst heen gaan, naar familie of clangingenoten.'

Wat doet Cordaid er?

'Zorgen dat gevluchte families en de inwoners die ze opvangen een paar maanden vooruit kunnen. Zo'n 2.000 families krijgen *rapid response kits*, met basisvoedsel, water, maar ook waspoeder, maandverband, tandpasta, emmers. Bij een pompstation aan de Tigris halen we met trucks drinkwater op en dat rijden we rond. Ontheemde families die tijdelijk onderdak hebben gevonden bij gastgezinnen, krijgen *cash for work*, geld in ruil voor nuttige klussen, zoals kapotte riolering herstellen en huizen repareren. De oorlog heeft veel beschadigd en aan herstel kwam niemand toe. De middelen ontbraken daar ook voor.'

Dat is noodhulp op korte termijn. Hoe zorg je voor perspectief op langere termijn?

'De grote uitdaging begint pas als ontheemden weer op hun plek zijn. Alles wat op z'n gat ligt moet dan weer van de grond komen: gezondheidszorg, infrastructuur, productie, handel. Mensen willen vóór alles een inkomen om hun gezinnen te kunnen onderhouden. Dát moet

je stimuleren. Met *cash for work* zorgen we voor inkomen op de korte termijn. Maar we doen meer. In veel dorpen zitten ontheemden en gastgezinnen in dezelfde uitzichtloze situatie. Voor hen organiseren we bakkers-, kleermakers-, monteurs- en andere opleidingen én we verstrekken microleningen voor wie de opleiding heeft afgerond. Vooralsnog doen we dat voor 125 mensen. Als we meer geld hebben, kunnen we ook meer mensen aan het werk helpen.'

'We organiseren noodhulp terwijl het conflict in volle gang is'

Als noodhulpveteraan ben je op veel plaatsen geweest, Bosnië, Haïti, Zuid-Soedan. Wat maakt de situatie rond Mosul uniek?

'Dat we noodhulp organiseren terwijl het conflict in volle gang is. Dat is een risicofactor. Maar het bijzondere is wel dat we mensen snel kunnen opvangen. Alles wijst erop dat Mosul gaat vallen. En in dorpen waar het vervolgens relatief rustig is – en die zijn er – kun je als hulporganisatie werken aan wederopbouw.' ■

EERSTE NOODHULP CORDAID

2000

ontheemde families krijgen een noodhulppakket, met water, voedsel, waspoeder, maandverband en emmers

Met watertrucks voorzien we

2

dorpen van schoon drinkwater

400

mensen helpen mee om de beschadigde huizen en wegen te herstellen. Hier krijgen ze geld voor. Met deze inkomsten kunnen ze hun families in de hoognodige levensbehoeften voorzien.

HULP OP LANGERE TERMIJN

125

volwassenen krijgen een opleiding én een lening om als kleine ondernemer aan de slag te gaan en eigen inkomsten te krijgen.

Dromen in Den Haag

FOTOGRAFIE MARTJN BEEKMAN

'Negen jaar was ik, toen ik met mijn moeder, broertjes en zus moest vluchten uit Somalië', vertelt designer Omar Munie (30). 'We gingen met een overvolle boot naar Tanzania. Mensen zaten letterlijk op elkaar en lang niet iedereen haalde de overkant. Mijn jongste broertje heeft het maar net overleefd.' Vanuit Tanzania vlogen de kinderen door naar Nederland, zonder hun moeder. 'In Nederland werden we goed opgevangen: eerst in AZC's, en later in Bergen (NH) door onze buurvrouw. Alles was een cultuurshock. Ik had nooit boterhammen gezien; wij aten altijd rijst.' Omar droomde ervan modeontwerper te worden. Op de Haagse School voor Mode en Kleding bleek hij al gauw een uitblinkster. 'Ik ging altijd voor de top. Ik was gedreven, ondernemend, bleef altijd op school tot de schoonmaakster ging afsluiten. Mijn eerste tas verkocht ik aan een klasgenootje voor 35 euro. De volgende dag maakte ik gelijk twee nieuwe tassen.'

Tegenwoordig is Omar Munie Clothing een begrip. Zijn tassen worden gedragen door bekende Nederlanders en zelfs door Hillary Clinton. Toch heeft Omar zich nooit laten verleiden tot het grote geld: 'Er kwam hier een keer een wethouder uit New York, die zei: "Kom even met je hele atelier naar Brooklyn". Bedrijfsplannen met een investeerder en tienduizend tassen tegelijk laten maken in China? Dat past gewoon niet bij me.' In plaats van investeerders werkt hij met mensen uit de 'kaartenbak' van de gemeente. 'In mijn Dream Factory hier in Den Haag krijgen ze een kans om hun ambities waar te maken. Als iemand hier wil komen werken, dan vraag ik naar hun droom, niet naar hun CV.' Met de Dream Factory won Omar onlangs de Cordaid Challenge. Sociaal ondernemen komt uit zijn hart. 'Wij zijn niet zomaar een tassenbedrijf. Alles wat je hier aanraakt, heeft een verhaal. Ik heb een kans gekregen en voel me geroepen iets terug te doen. Zodat anderen het net zo ver kunnen brengen als ik. Daar krijg ik energie van.' ■

Van reddingsvesten waarmee vluchtelingen Europa hebben bereikt, maakt de Dream Factory 'Omarm-bandjes' waarmee mensen hun steun kunnen betuigen vóór diversiteit. Van elk bandje dat via de Cordaid-site wordt verkocht, gaat 5 euro naar onze projecten voor vluchtelingen. Kijk op pagina 18 om het armbandje te bestellen.

Pleidooi

Doemdenken helpt niet. Doe iets!

Prins Jaime de Bourbon de Parme, zoon van prinses Irene en ambassadeur bij de Heilige Stoel voor het Koninkrijk der Nederlanden, zit in het Comité van Aanbeveling voor de Cordaid Profielwerkstukprijs.

'Juist nu zijn er tal van slimme en leuke manieren om je maatschappelijk in te zetten en dingen voor elkaar te krijgen.'

'Je kunt altijd iets goeds doen: in je gezin, op je werk of internationaal'

FOTOGRAFIE JORDI HUISMAN / HOLLANDESE HOOGTE

FOTOGRAFIE FAIRPHONE

Prins Jaime bij de tinmijnen van Oost-Congo

‘**V**er weg bestaat niet meer. Wereldproblemen houd je niet buiten, ze komen vanzelf naar binnen. Vluchtelingen kloppen op de deur, klimaatproblemen kennen geen grenzen. Ook ik krijg het soms Spaans benauwd als ik aan de toekomst denk. Zeker nu ik kleine dochtertjes heb. Maar ik heb lang geleden besloten om een optimist te zijn. Een optimist blijft kijken naar mogelijkheden, een pessimist heeft het bij voorbaat al opgegeven. Ik haal kracht uit de wetenschap dat je altijd iets goeds kan doen, in je gezin, je straat, op je werk of internationaal. Door die instelling zit er geen lood meer in de benzine, tasten spuitbussen de ozonlaag niet langer aan en is afval scheiden normaal geworden.

Op mijn veertiende was ik voor het eerst in Kenia. De armoede daar vond ik erg heftig. Later, toen ik mijn eerste baantje had bij een bank, wist ik dat geld verdienen niet mijn grootste drijfveer was. Werken in Honduras na een grote natuurramp opende

echt mijn ogen voor het vak ontwikkelingssamenwerking. Ik voelde me thuis in die wereld. Weer later ben ik conflictmanagement gaan studeren. En als diplomaat heb ik in Irak, Afghanistan en DR Congo geleerd dat je te midden van alle ellende toch iets kunt bereiken. Als je mensen maar bij elkaar brengt.

Conflictvrije tinmijnen

In Oost-Congo heb ik meegewerkt aan het *conflict free tin initiative*. Met overheden, bedrijven en hulporganisaties hebben we een productieketen opgezet rond één tinmijn. Alle partijen, van de mijnbouwers en de smelters tot de verwerkende bedrijven, moesten aantonen dat ze schone handen hadden en er geen geld wegvloede naar *warlords*. Apple, BlackBerry, Motorola, ze deden allemaal mee. Nu zijn er 140 conflictvrije tinmijnen bij het initiatief aangesloten. Het toont aan dat ontwikkelingssamenwerking prachtig werkt als bedrijven, overheden en hulporganisaties expertise delen en ieder doet waar hij goed in is.

Grip op de wereld

Iedereen is wel eens bang voor de ellende die op ons afkomt. Maar als je iets goeds doet, zet je angst of woede om in iets constructiefs. Dat geeft je meer grip op de wereld om je heen. Juist nu zijn er tal van slimme en leuke manieren om dingen voor elkaar te krijgen. Via *crowd sourcing* heeft Bas van Abel een eerlijk mobieltje op de markt gekregen, de Fairphone. Maar je kunt bijvoorbeeld ook een app ontwikkelen die uiteengedreven Syrische familieleden helpt om elkaar terug te vinden. Ontwikkelingsorganisaties als Cordaid hebben echt een rol door als makelaar expertise bij elkaar te brengen en deuren wijd open te zetten voor jong talent en professionals uit alle hoeken. Jullie weten alles van armoedebestrijding, gezondheidszorg en noodhulp, jullie kennen de landen waar dat hard nodig is. Hoe meer je die kennis en netwerken koppelt aan de ideeën en de drive van techneuten

‘Wijs jonge wereldburgers op deze wedstrijd’

en ondernemers, hoe meer je voor elkaar krijgt. Het is mooi om te zien dat Cordaid jong talent stimuleert met de jaarlijkse Profielwerkstukprijs. Jongeren van nu zijn door de nieuwe media beter geïnformeerd, bewuster en actiever dan vroeger. Natuurlijk zijn Facebook en Twitter een soort echokamers waarin iedereen elkaar napraat. Maar die media hebben ook de doe-cultuur en maatschappelijke betrokkenheid aangejaagd. Wie iets wil doen of veranderen, haalt mensen en middelen via Facebook of Snapchat bij elkaar en gaat aan de slag.’ ■

Cordaid

Profielwerkstukprijs

In de laatste klas van havo/vwo leggen middelbare scholieren hun ‘meesterproef’ af met het profielwerkstuk (pws). Steeds vaker willen leerlingen in hun pws maatschappelijke kwesties behandelen en zelfs direct een maatschappelijke bijdrage leveren. Cordaid stimuleert dit met een prijs voor het profielwerkstuk waar de maatschappelijke betrokkenheid het meest vanaf spat. Hoe meer jongeren zich ontpoppen tot actieve en betrokken wereldburgers, hoe leefbaarder de wereld wordt voor iedereen. Wijs een scholier uit uw omgeving op deze prijs, inschrijven kan tot 1 april op www.cordaid.nl/profielwerkstuk. De winnaar mag een project van Cordaid bezoeken.

'Ik heb gezien dat onze hulp ook echt werkt'

Joke van der Poel (68) en Tjeu Rutten (65) reisden naar Malawi en zagen hoe Cordaid daar kinderen en zwangere vrouwen helpt. 'Daarom neem ik Cordaid op in mijn testament.'

'Kinderen naar school? Nee, die kunnen beter op het land werken, want dat levert direct iets op. Prachtig dat Cordaid daar met onderwijsprojecten verandering in brengt', zegt Tjeu Rutten. Samen met Joke van der Poel zag hij hoe mensen in Malawi, een van de armste landen ter wereld, voortdurend bezig zijn met hun eerste levensbehoeften: eten en een dak boven hun hoofd. Beide donateurs bezochten in het Afrikaanse land projecten van Cordaid voor het televisieprogramma Myrna Plus.

Extra klaslokalen

Cordaid ondersteunt dertig scholen in het Mangochi-district in Malawi. Inmiddels krijgen 34 duizend kinderen onderwijs. Zinvol, volgens Joke van der Poel, die overweegt om Cordaid op te nemen in haar testament: 'Die kinderen kunnen later als verpleegkundige of onderwijzer de

gemeenschap weer verder helpen.' Op de scholen introduceerde Cordaid 'resultaatgerichte financiering': eerst worden doelen vastgesteld. Worden die doelen gerealiseerd, dan krijgt de school extra geld. Een school mag dan zelf beslissen hoe ze dat budget willen besteden. Bijvoorbeeld aan toiletten voor meisjes, boeken of aan de bouw van extra klaslokalen.

Fietsambulances

Tjeu en Joke zagen de lange afstanden die hoogzwangere vrouwen moeten afleggen op weg naar de kraamkliniek. Met het risico onderweg hun baby te verliezen. Cordaid financierde fietsambulances, waarmee de vrouwen op tijd naar de kliniek gebracht kunnen worden. Een paar jaar geleden stierven er nog 31 vrouwen per jaar, nu zijn dat er maar vier. Tjeu Rutten: 'In de kliniek was net een vrouw bevallen en de moeder zei: "Als ik niet hier had kunnen bevallen, had ik het misschien

niet gered." Deze reis laat zien dat ik een goede keus heb gemaakt om bij mijn overlijden geld aan Cordaid na te laten. Ik heb nu met eigen ogen gezien dat de aanpak van Cordaid, met de inzet van lokale mensen, zorgt voor duurzame veranderingen. Geweldig om te zien dat onze hulp ook echt helpt.'

CORDAID IN UW TESTAMENT?

Wilt u de projecten van Cordaid ook steunen? Dat kan door – een deel van – uw erfenis na te laten aan Cordaid. Op www.delenwerkt.nl kunt u het boekje 'De toekomst delen werkt' aanvragen. Daarin kunt u lezen over de mogelijkheden om na te laten aan een goed doel. Wilt u liever een persoonlijk gesprek over de mogelijkheden van nalaten? Neem dan contact op met de notarieel jurist van Cordaid: mr. Mariëlle Lindeboom, via 070-3136264 of nalaten@cordaid.nl.

OVER CORDAID

102 jaar
ervaring

152 miljoen
euro omzet (2015)

288.000
donateurs in Nederland

ENKELE RESULTATEN

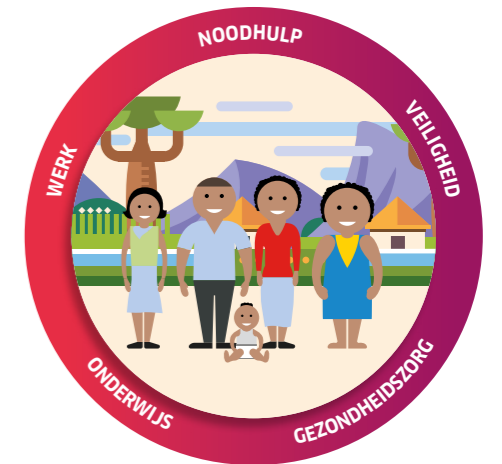
6 miljoen
mensen toegang tot gezondheidszorg geboden

220.000
kinderen en studenten toegang gegeven tot onderwijs

440.000
leningen verstrekt aan ondernemers

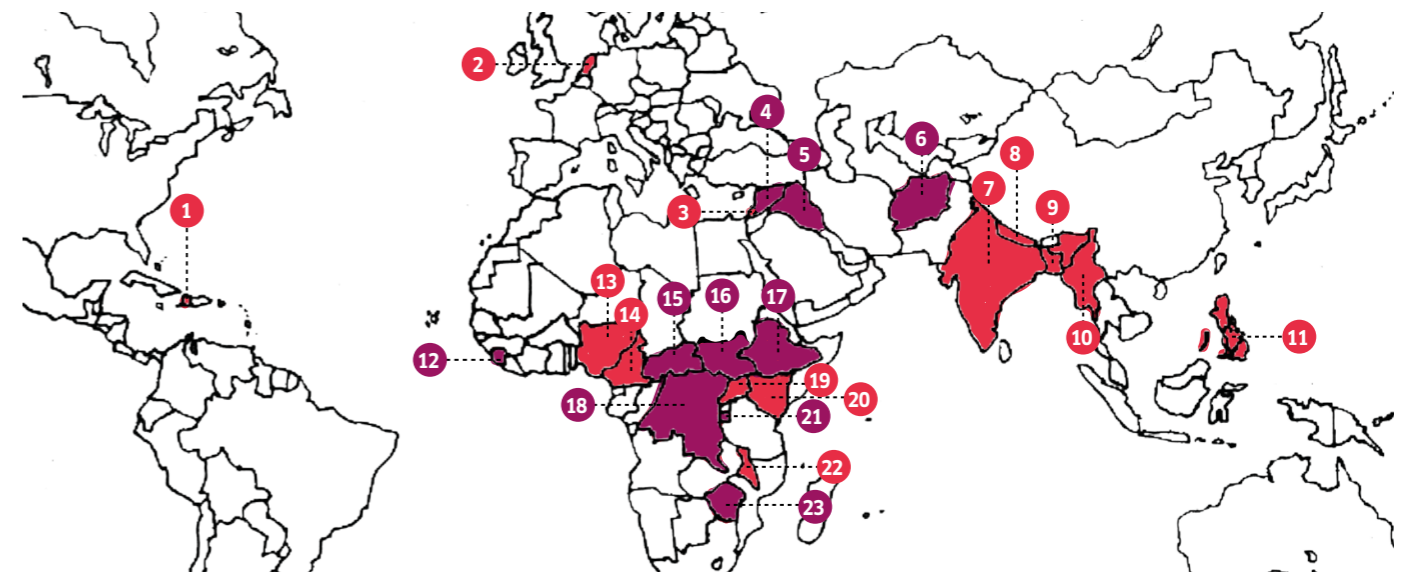
1.2 miljoen
mensen noodhulp gegeven

WAT WE DOEN

CORDAID WERKT IN 23 LANDEN WAARONDER NEDERLAND

1 Haïti	5 Irak	9 Bangladesh	13 Nigeria	16 Zuid-Soedan	19 Oeganda	23 Zimbabwe
2 Nederland	6 Afghanistan	10 Myanmar	14 Kameroen	17 Ethiopië	20 Kenia	
3 Libanon	7 India	11 Filipijnen	15 Centraal-Afrikaanse Republiek	18 Democratische Republiek Congo	21 Burundi	
4 Syrië	8 Nepal	12 Sierra Leone			22 Malawi	

De **10** landen waar we ons het meest op richten zijn: **Democratische Republiek Congo, Centraal-Afrikaanse Republiek, Zuid-Soedan, Burundi, Afghanistan, Ethiopië, Sierra Leone, Irak, Syrië en Zimbabwe.**

COLOFON

Zin geven is het donateursmagazine van Cordaid. Het blad verschijnt drie keer per jaar en wordt verstuurd aan donateurs van Cordaid, Cordaid Mensen in Nood, Cordaid Memisa, Cordaid Kinderstern en Cordaid Bond zonder Naam. **Adres Cordaid:** Lutherse Burgwal 10, 2512 CB Den Haag **Ibannummer:** NL571NGB0000000934

Concept: Maters & Hermsen Journalistiek
Hoofdredactie Cordaid: Sjeff van der Lans

Tekst: Maters&Hermsen Journalistiek en Cordaid
Vormgeving: Maters&Hermsen Vormgeving

Drukwerk: Printman Made
Lithografie: Mark Boon

De spreuk

Leren dansen in de regen, daar draait het in het leven om volgens Sarah Weening (25), stagiaire bij Cordaid. *'Life isn't about waiting for the storm to pass, it's about learning to dance in the rain'* is het motto van de antropologiestudente. 'Blijf genieten en op zoek gaan naar de mooie dingen in regenachtige tijden. Wacht niet tot de storm voorbij is, want het leven bestaat niet alleen uit zon.' Een mooi voorbeeld hiervan zag Sarah toen ze voor haar bachelorscriptie onderzoek deed in Guatemala. Bij de vader van haar gastgezin werd kanker geconstateerd. 'Ik heb er diepe waardering voor hoe het gezin daarmee omging. Elke dag maakten ze er het beste van. Zo haalden we zijn lievelingspizza Quatro Carne en aten we die samen op

zijn bed.' Die positieve levenshouding probeert ze vast te houden. Voor haar masteronderzoek ging Sarah drie maanden naar Zuid-Afrika. Daar wilde ze onderzoek doen bij een sociale onderneming. Wat er op de website stond, bleek in de praktijk echter niet te bestaan. Ter plekke moest ze haar plan omgooien. 'Ik zocht contact met andere sociale ondernemers, huurde een auto en reed de townships in om mensen te spreken.' In plaats van één onderneming te onderzoeken, bezocht Sarah zo verschillende bedrijfjes. 'Doordat ik mijn onderzoek moest omgooien, kon ik er helemaal mijn eigen draai aan geven. Spannend, maar het is gelukt en uiteindelijk vergrootte het mijn zelfvertrouwen.' ■